

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG. •

ILLUSTRERAT TIDNINGSMAGASIN

GAMLA UPPSALA. — EFTER FOTOGRAFI.

11TE ÅRG.

DEN 20 FEBRUARI 1910.

№ 21.

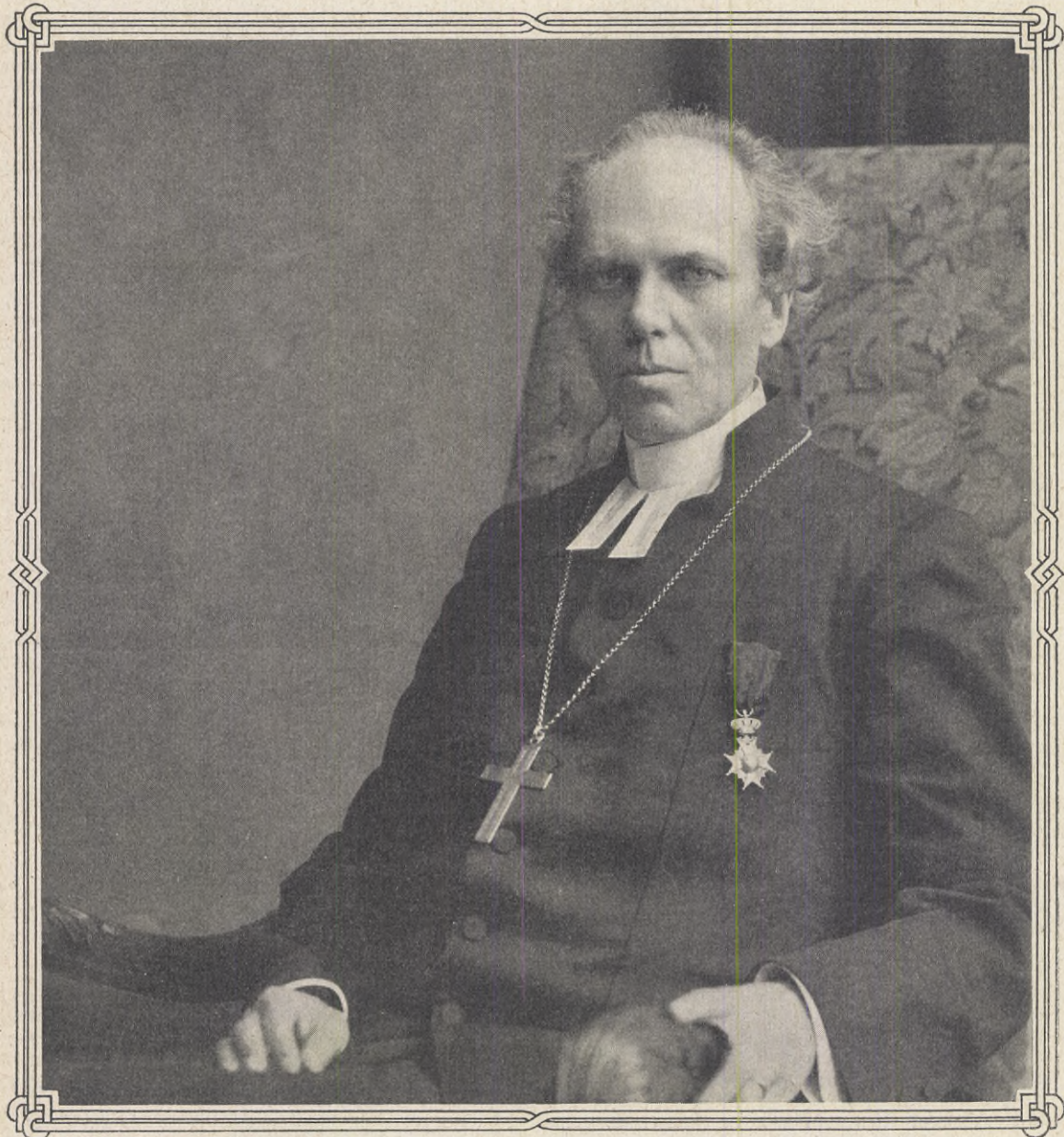

Foto. Florman, Stockholm.

Otto Ahnfelt

Klubb: *Den 8 Siffriga*.

Den 3 februari kom det tämligen oväntade sorgebudskapet, att biskopen öfver Linköpings stift, teol. doktorn Otto Ahnfelt kl. half 2 på morgonen hädankallats. Sedan flera år tillbaka hade han lidit af en svårartad astma, som på nyåret ytterligare förvärrats. En lungkatarr tillstötte, som efter någon veckas förlopp ändade hans lif.

Otto Natanael Theophilus Ahnfelt var född i Dalby vid Lund den 13 september 1854. Hans föräldrar voro dåvarande prebendekomministern därstädes, sedermera kyrkoherden i Tranås Carl Niclas Ahnfelt och hans maka Mathilda Bernhardina Ekstrand, en dotter till grossh. S. Ekstrand i Karlshamn och syster till den bekante skriftställaren Arvid Ahnfelts moder. Fädernet torde sträcka sina rötter tillbaka till den tysk-danska adelssläkten Anefelt eller Alefeld; farfadern var den högt ansedde Knästorpsprosten Jonas Ahnfelt, en farbror den vittre prosten i Farhult Paul Gabriel Ahnfelt, en annan farbror den fromme andlige sångaren Oscar Ahnfelt. Sin skolundervisning erhöll Otto Ahnfelt i Lunds katedralskola, då under Gustaf Magnus Sommeli kraftiga ledning. Student 1871 valde han faders och farfaderns lefnadsbana, men försommade ej därför de för släkten utmärkande humanistiska intressena. Bland de lärare, som utöfvade inflytande på honom, stod väl i främsta rummet Carl Olbers, men därbredvid Clas Warholm, professorn i dogmatik, hvars docent han blef 1881, sedan han samma år aflagt teologie kandidatexamen och disputationprof. Redan 1875 hade han börjat undervisa vid Lunds privata elementarskola; han blef dess föreståndare under femårsperioden 1887—92. Som en frukt af den lärareerfarenhet, han härvid vann, är att anse den lärobok i dogmatik för läroverken, han 1889 förste gången utgaf och som sedan utkommit i nya upplagor under medarbetarskap af nuv. öfverdirektör B. J:son Bergqvist. Hårtill kom prästerlig tjänstgöring af olika art, tills han 1892 utnämndes till e. o. professor i moralteologi och symbolik vid Lunds universitet. Två år senare kallades han att öfvertaga professuren i kyrkohistoria och symbolik där sammastädes och verkade sedan med nit och framgång på denna post, tills han 1907 utnämndes till biskop i Linköpings stift, hvartill han med stor majoritet af prästerskapet därstädes uppförts på första förslagsrummet. Dessförinnan hade han redan 1900 intagit andra förslagsrummet till biskopsstolen i Kalmar.

Som teologisk författare utöfvade Ahnfelt en omfattande verksamhet företrädesvis på det kyrkohistoriska området, där han inlagt synnerliga förtjänster icke minst genom sin utgifvareverksamhet, men knappast något af teologiens öfriga områden lämnade han helt och hållet oförsökt. I kampen mellan den gamla och nya teologien intog han en medlande ståndpunkt, väl öfverensstämmande med hans fridsamma lynnesart, men af de i striden invecklade ofta utlagdt som ett utslag af en viss den ängsliga försiktighetens svaghet. Själf har han i sina "Minnen" skildrat den kamp, dock äfven han i sitt inre i dessa stycken fått genomkämpa. Den teologiska ståndpunkt, till hvilken han under studietiden kommit, hade sina rötter i den epok, då Hegels spekulation behärskade teologien, och i de konservativa samsfundsideal, som, framkallade genom reaktionen mot 1848 års revolutionära stormar, besjälade 1850-talets män. En ny tid hade nu kommit med nya kraf. De sociala frågorna kräfde en tidsmässig lösning, om ej den socialistiska revolutionen med sina faror skulle bryta in öfver kulturfolken. Utvecklingsläran satte mer eller mindre sin prägel på de vetenskapliga metoderna, och "de ideella intressenas väktare drogo sig tillbaka till nykantianismens citadell såsom ett oöfvervinneligt Gibraltar, prisgifvande hegelianismen och boströmianismens fort." Under sådana förhållanden hade Albrecht Ritschls i tekniskt hänseende glän-

sande teologi sett dagen. Otto Ahnfelt bekände, att han beundrade den, men att acceptera den, huru intressant och skarpsinnig den än var, förbjöd honom hans kristliga lifserfarenhet. Hans ritschlstudium, säger han, beredde honom visserligen rik intellektuell njutning och väckelse, gaf honom nya, fruktbara synpunkter och nedref skoningslöst ett och annat teologoumenon, som förut synts honom värdefullt, men blef dock i positivt afseende för honom helt och hållet otillfredsställande. "Gif mig en punkt, där jag kan stå!" var det tecken, i hvilket han nu lefde, arbetade, kämpade. Så mycket stod för honom fast: af det, som han lefde af såsom kristen, kunde han aldrig uppgifva något, aldrig i evighet. Men hvad var då detta, som han lefde af och som hvarje kristen såsom sådan tiderna igenom lefvat af? Här var det han i en välsignad stund, säger han, såg *Grundtvigs* hand peka på det urkristliga i dop och nattvard. Och så trädde det fram för honom i allt mer stigande klarhet, att det, hvaraf han lefde, var "försoningen i Jesus Kristus, uppenbarad vid hans bord, dit vägen, liksom i fornkyrkans dagar, går genom dopet med trosbekännelsen" och att just detta, hvaraf han och hvarje kristen i grunden lefde, ej kunde kullkastas af någon som helst vetenskaplig forskning. "Det tillhörde en sfär, dit det destruktiva icke når, det rike, som icke bäfva kan. — Han kunde vara kristen helt och fullt. Han kunde vara vetenskapsman helt och fullt. Mycken trä-, hö- och stråteologi förbrännes i elden, men guldet, silfret, de ädla stenarne vi såsom lefvande kristna byggt på grunden Kristus skola stråla i framtiden såsom hittills med ovansklig skönhet". Så hade han på den vägen funnit väl icke en färdig teologi, men en ståndpunkt såsom teolog. Så vidt han kunde se, förklarade han vidare, vore det tillägnet af dopbekännelsens betydelse och därigenom återgång till urkristendomen, som närmast vore kyrkan förelagdt. "Att ha pekat härpå är Grundtvigs ovärderliga betydelse, det stora och förblifvande, som lyfter honom upp bland den allmänneliga kyrkans store män såsom en profetisk ande med genial syn på kristendom och historia." I fråga om den s. k. bibelkritiken står man då, tillägger han, fri och klar. Intet för tron fundamentalt beror af, till hvilka resultat bibelkritiken kommer. All den ovisshet, som skulle uppstå, om det, hvaraf den kristnes tro skall lefva, skulle bero af de lärdes domslut, är utestängd, och därmed den fara, som eljest skulle hota äfven själfva frälsningsvissheten. Å andra sidan hämmas icke den vetenskapliga forskningens frihet. Hvad som inregistreras såsom verkligt förblifvande resultat af densamma, ingår småningom i det kyrkliga medvetandet, utan att detta därigenom förändrar sin väsentliga, genom troserfarenheten gifna art. Så skall spänningen mellan kyrka och teologi småningom försvinna.

Af hans arbeten må särskildt framhållas hans "Den kristliga etikens grunddrag", i hvilket hans gedigna bildning, hans humana personlighet, hans högt utvecklade formtalang, allt släktdrag, på ett fulländadt sätt komma till sin rätt. Samma egenskaper utmärkte honom som vältalare; i hans krafts dagar kom härtill hans vackra, väljudande stämma.

I sitt stift fick han icke länge verka, men hade dock där redan hunnit göra sig älskad. "Det låg", säger en minnestecknare bland hans prästerskap, "öfver hans väsen en stilla ljuflighet, som oemotståndligt drog människor till honom. Redan när han mötte den besökande med sin vänliga blick och sina framräckta händer, tog han hjärtat med storm. Och vi andra, om icke hans värsta övan skulle efter en stunds samtal med honom känt sig besegrad. Vi sade övan, men vi sade orätt. Ty om biskop Ahnfelt kunde med oändligt mycket större sanning än vanligtvis sägas: han hade ingen övan."

"Salige äro de fridsamme, ty de skola se Gud."

PORTRÄTT FÖR DAGEN.

Till verkställande direktör och chef för *K. Dramatiska Teatern* utsågs i konselj den 11 febr. föriattaren *Tor Hedberg*.

*

Denna lösning af frågan torde vara lika mycket väntad som välkommen — välkommen, därför att *Tor Hedberg* i sin med intim kannedom om nutidsteatern förbundna grundliga samvetsgrannhet och kritiska blick utan tvifvel äger några af de viktigaste och nödvändigaste förutsättningarna för en lycklig skötsel af i hvarje fall den konstnärliga delen af det ingalunda lätta värf, hvar till han nu kallats.

Själf ägande ett betydande namn äfven som dramatisk skriftställare — dramat "*Johan Ulfstjerna*" var det verk, hvarigenom *Hedberg* hittills kom folksjälen närmast — och teaterkritiker, har *H.* med årens lopp mer och mer fördjupat sig inom de olika områden, som falla inom teatervärldens sfär.

Vi hänvisa i öfrigt till text och helsidesportr. i årg II: 37, samt text och portr. årg. VIII: 25.

*

Fru *Anna Norrie*, som den 7 febr. fyllde 50 år, har, som allom bekant är, varit en af våra mest uppburna operettsångerskor, och som vissångerska — inte bara i den glada genren — firar hon alltjämt stora trium-

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Silfverparre.

ANNA NORRIE
50 ÅR DEN 7 FEBRUARI.

Foto. Kaudern, Sthlm.

Kliché: Bengt Silfverparre

TOR HEDBERG,
K. Dram. Teaterns nye chef.

Efter porträtt.

PROF. ERNST JESSEN,
den berömda munhygien-
kern som nyligen besökt
Sverige.

hvilket hade till följd att en förening för frågans vidare framförande bildades.

Förut hade *Jessen* tillsammans med de vid internationella tandläkarekongressen i Berlin sistlidne sommar utsedde kommittéer för Sverige, tandläkarna *Bensow*, *Carlson* och *Lenhardtson*, haft företräde hos konungen, som åtagit sig att vara den internationella munhygienkommissionens beskyddare. Denna kommission består af medlemmar från ett 20-tal länder utsedda vid mötet i Berlin.

fer. — Sin teaterbana begynte hon å Nya teatern i Stockholm, för nu 28 år sedan.

*

Med en af Rysslands mest frejdade dirigenter, *Wassili Safonoff*, som vunnit namnkunnighet som ledare af kejs. ryska musiksällskapets symfonikonsertter och äfven utom sitt land skördat många lagrar, hade Stockholm den 7 febr. tillfälle att göra bekantskap. Denna dag dirigerade nämligen exc. *Safonoff* å K. Teatern en symfonikonsert, vid hvilken den fulltaliga publikens entusiastiska ovationer bevisade huru han förstått att vinna och rycka med sig alla genom sitt sällspordt liffyllda, rytmiskt och dynamiskt storslagna sätt att dirigera. — Också vårt af *S.* dirigerade hofkapell har lifligt komplimenterats för sin påpasslighet och smidighet.

*

Den bekante munhygienkern professor *Ernst Jessen* från Strassburg besökte nyligen Stockholm och höll därstädes vid ett möte, på inbjudan af bland andra öfverståthållare *Dickson* och generaldirektör *Linroth*, föredrag öfver munhygienens stora betydelse,

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Silfverparre.

EXC. WASSILI SAFONOFF, den ryske orkesterdirigenten som nyligen besökt Sverige.

Till Stockholms kapp-
löpnings-sälls-kaps täf-
lingar å Lindarängen
söndagen den 13 febr.
hade ej mindre än 67
anmälningar ingifvits,
hvilket visar med huru
stort intresse de om-
fattats. Programmet
upptog tvenne steeple-
chases å 3,500 m. och
tvenne jaktlopp, ett å
4,000 och ett å 3,500
m. Som många af de
täflande hästarna voro
af synnerligt hög klass,
voro och löpningarna
i hög grad sevärd.

HERTIGPARET AF SÖ-
DERMANLAND PÅ LIN-
DARÄNGEN. Prinsesan
Marie körande prins Wil-
helm å sparkstötting.

FRÅN KAPPLÖP-
NINGARNA Å LIN-
DARÄNGEN: Ett
jaktlopp.

De af Djurgår-
dens idrottsföre-
ning anordnade
internationella
backtäflingarna
på skidor vid
Saltsjöbaden
gingo af stapeln
den 13 jan. Strå-
lande vinterväder
gynnade täflin-
garna, till hvilka
en mängd åskä-
dare hade infun-
nit sig, och som
fingo sitt sär-
skilda stora in-
tresse genom de

Foto. Lamm, Stockholm.

Kilohé - Bengt Sjöfresparre.

FRÅN DE INTERNATIONELLA SKIDTÄFLINGARNA VID SALTSJÖBADEN: Damerna starta.

Foto. Lamni, Stockholm.

FRÅN SKIDTÄFLINGARNA VID
SALTSJÖBADEN: De norska skid-
hopperne.

däri deltagande framstående nor-
ska åkarne.

*

Gäfle idrottsförenings nyttill-
byggda präktiga skidbacke vid
Gustafsbro invigdes nyligen. Till
täckande af kostnaderna för ut-
vidgningen hoppas föreningen på
bidrag från Centralföreningen för
idrottens främjande.

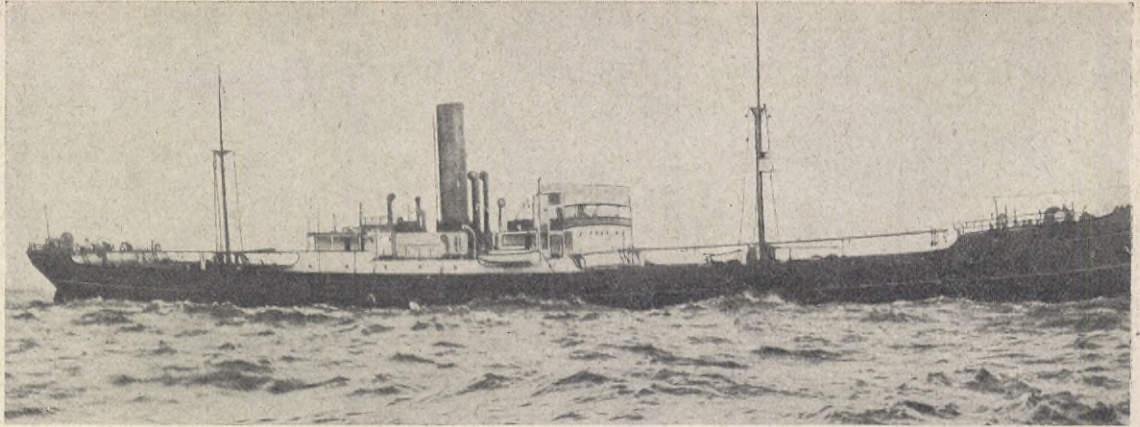
Redaktionen af HVAR 8
DAG ansvarar för emottagna
manuskript

**endast om 20 öre i
frimärken åtfölja de-
samma.**

Manuskript läsas i tur med
förut inkomna och honoreras
omedelbart efter införande.

GÄFLE IDROTTSFÖRENINGENS SKID-
BACKE VID GUSTAFSBRÖ EFTER
TILLBYGGNADEN.

Foto. Reimers, Gäfle.

Årsafotografi

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre Skåns-Öbg.

ENGELSKA ÅNGAREN "MANCHESTER SPINNER" PÅ GRUND VID SVENSKA VÄSTKUSTEN.

Natten mellan den 5 och 6 februari *strandade* den ståtliga engelska ångaren "*Manchester Spinner*" vid Södra Leskär i Båttjorden utanför Bua.

Ångaren, som mäter 4,227 registertons och är ett fullt modernt utrustadt fartyg, var på resa från New Orleans till Köpenhamn med last af 7,000 tons majs. Det var de i Kattegat utanför Hallandskusten rådande oberäkneliga strömförhållandena som förde ångaren ut ur dess kurs, efter det Skagens fyr passerats, och dref den in bland de farliga skären söder om Nidingarnes fyrskipp. Vid olycksfallet rådde stark nordvästlig storm och en ogenomtränglig snötjocka.

Värdet af ångaren — som troligen är tillspillogifven

— jämte last, hvaraf en del bärgats, uppgår till c:a 1 och 1/2 miljon kr.

*

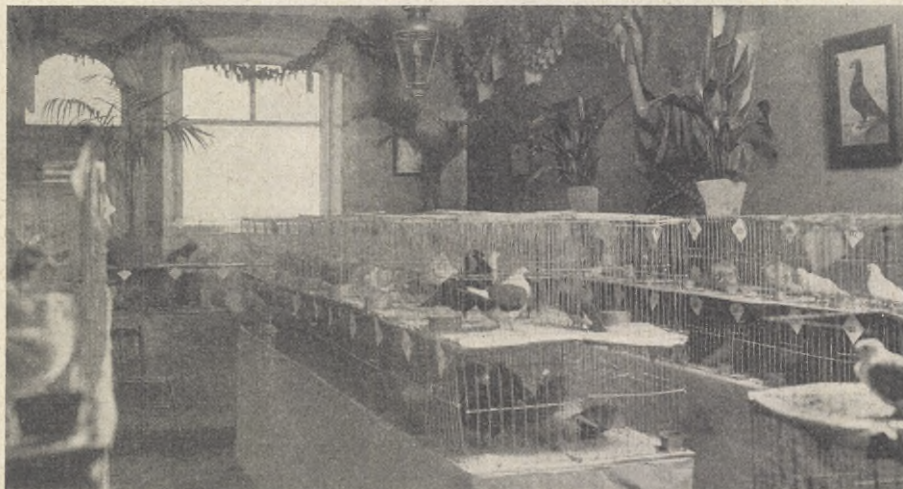
Efter fotografi.

MALMÖÅNGAREN "ANNIE", förolyckad i Elbe-floden.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

En hemsak *sjöolycka* inträffade den 2 febr., i det att Malmöångaren "*Annie*" i Elbefloden nära Glückstadt kolliderade med en tysk fullriggare, därvid "*Annie*" ögonblickligen sjönk och drog 6 man med i djupet.

*

Ateller Jonn Malmö.

FRÅN DUFUTSTÄLLNINGEN I MALMÖ.

Kliché: Bengt Sjöversparre

Svenska Dufafvelsföreningen har i dagarna i Malmö haft sin tionde *utställning af rasdufvor*.

Antalet anmälningar var mer än 40 proc. större än vid någon tidigare utställning, och uppgick till ej mindre än 541 nummer, hvaraf 422 i premieringsafdelningen och återstoden i försäljningsafdelningen. En hel del raser, som ej förut varit visade i Sverige, voro för första gången representerade här.

Dödsbudet har kallat hädan en af H. 8. D:s äldsta, trofasta medarbetare: fru CELIE CELSING, som alltsedan H. 8. D:s andra årgång flitigt lämnat litterära bidrag. Märket "C. C." torde vara de flesta af våra läsare välbekant, och de många goda, verkligt underhållande berättelserna från hennes hand ha förvisso förvärfvat henne vänner, som hvarje gång med glädje återsett de alltid talangfulla skildringarne ur hennes vårdade penna.

Nu är hon för alltid borta, men H. 8. D. bevarar i tacksamt

minne den personliga älskvardhet och den sympati hon ofta ådagalade för vår tidskrift.

*

Fru Celsing, f. Montgomery, föddes 1845, dotter till kammarherren och kanslirådet m. m. Josias Montgomery. 1866 ingick hon äktenskap med kammarherre Lars Arnold Celsing. — Utgaf 1909 i bokform "Marie Louise Ulfklos lefnadssaga".

*

Den nedan återgifna berättelsen kom oss till handa endast några dagar före författarinans död.

SAMVETETS RÖST. FÖR HVAR 8 DAG AF CELIE CELSING.

Det var kvävande hett i tingssalen, fast den unge vice häradshöfdingen, hvilken satt sitt första ting som domare, låtit öppna alla fönster som ej voro så att säga "igengrodda". Och fastän något hvar hade brådt så här under sommartingstiden, var salen så proppfull den kunde vara. Ty det mål som nu skulle slutdömas var spännande, och hade afhandlats vid många kaffekoppar och många "gökar" i såväl denna socken som grannsocknen, alltsedan det väcktes vid vintertinget och uppsköts för anskaffande af vidare vittnesmål i saken.

Icke så, som målet i och för sig var något ovanligt — det handlade ju endast om detta, på landsbygden så vanliga — en stackars flicka utan huld och skydd, som stämde sitt barns fader, för att få hjälp till dess uppfostran. Men saken var den, att de båda hufvudpersonerna voro så väl kända af alla, och att den unge mannens fader, den "myndige hemmansägaren" i Hultet, afgifvit som sitt bestämda ultimatum att: kunde sonen svära sig fri, var allt godt och väl. Men vore han far till barnet, finge han gifva sig med henne, draga från gården, och försörja sig och de sina bäst han kunde. Naturligtvis utlades detta vid kafferepen och i handelsboden mer eller mindre drastiskt och trovärdigt. Således var frågan, som höll alla dessa sammanpackade, svettande människors intresse i högsta spänning, denna: skall han kunna svära sig fri, gifva sig med den rika hemmadottern från grannsocknen och taga gården efter fadern — eller skall han gifva sig, och gå ut i världen till elände och fattigdom? Somliga sade att han gifvit henne äktenskapslöfte, andra förnekade detta. Sympatierna voro delade mellan parterna, men — på hans sida stodo pängarna och makten — på hennes intet!

Det gick en våglik rörelse genom mängden — det mål de väntat på ropades fram, och de båda parterna framträdde till domarbordet. Där stod han nu den granne, öfvermodige Anders Petter i Hultet, stolt och kavat, och lät sina stora bruna ögon spela öfver menigheten med ett halft spefullt, halft trotsigt uttryck. Midt emot honom stod hon, vackra Lisa, kommen ingen visste rätt hvarifrån, uppväxt i fattighuset, ägande intet annat än sin fågning, sin stora arbetsförmåga, och sitt alltid lika glada lynne. Nu stod hon där blek, tård, liksom bruten, hållande sina blickar envist fästade på golvet, utom då hon emellanåt gaf sin motpart en på en gång förtviflad och bönfällande blick.

Sedan ett par vittnen blifvit hörda, hvilkas vittnesmål dock ej gjorde något hvarken till eller från saken, reste sig den unge domaren, och det blef så tyst i salen, att man kunnat höra en knappnål falla. Han var ännu så ung och varmhjärtad, domaren — hade ännu ej hunnit blifva härdad och förhårdnad genom det trägna rotandet i allt möjligt moraliskt elände. Han kände sig upprörd öfver svarandens fräckhet och öfvermod, och hans hjärta blödde för den stackars käranden. Hvar rätten låg syntes honom solklart, men faktiska bevis —

I varma, på en gång stränga och bevekande ordalag talade han om edens vikt, om det på en gång förnedrande, föraktliga och orätta i lögnen, om plikterna mot det barn han, käranden, skaffat till världen. Kvinnorna gråto och snyftade, äfven karlarne sågo gripna ut, men den, som allt detta mest angick, ändrade ej en min. Och då domaren slutat, och en af nämnden lade fram den Heliga Boken, klef Anders Petter fram så lugnt som rörde honom egentligen ej hela saken, och eftersade med stadig röst den förestafvade eden.

Då ljud ett skärande skri genom salen, och Lisa störtade till golvet, där hon omhändertogs af några framskyndande kvinnor. Anders Petter låtsades hvarken se eller höra, utan gick med höguret hufvud mot dörren genom den undanvikande mängden. Hunden till tröskeln hejdade han sig plötsligt, blef blek som ett lärft, en darning genomför honom — han syntes vackla. Men detta varade endast ett ögonblick — så rätade han åter upp sig, och gick till synes lugnt och fast bortåt kyrkstallarna, till sina hästar. Domaren såg efter honom med en lång, mörk blick. I denna stund fanns där ingen af de närvarande som ej i sitt stilla sinne var öfvertygad om att Anders Petter svurit falskt.

* * *

Ett halft år därefter kom Anders Petter en ruskig vinterfermiddag in i det stora köket, där hans unga hustru höll på att sätta fram kaffet. Det var en dukig, frisk och arbetsam kvinna han sedan en vecka kallade sin hustru. Hon styrde och ställde med hushåll, folk och kreatur på bästa sätt. Hon hade ingen aning om det som tilldragit sig på tinget, och dess förhistoria då hon gifvit sig med Anders Petter.

Pängar och myndighet hafva stor makt i världen,

Fortf. å sid. 330.

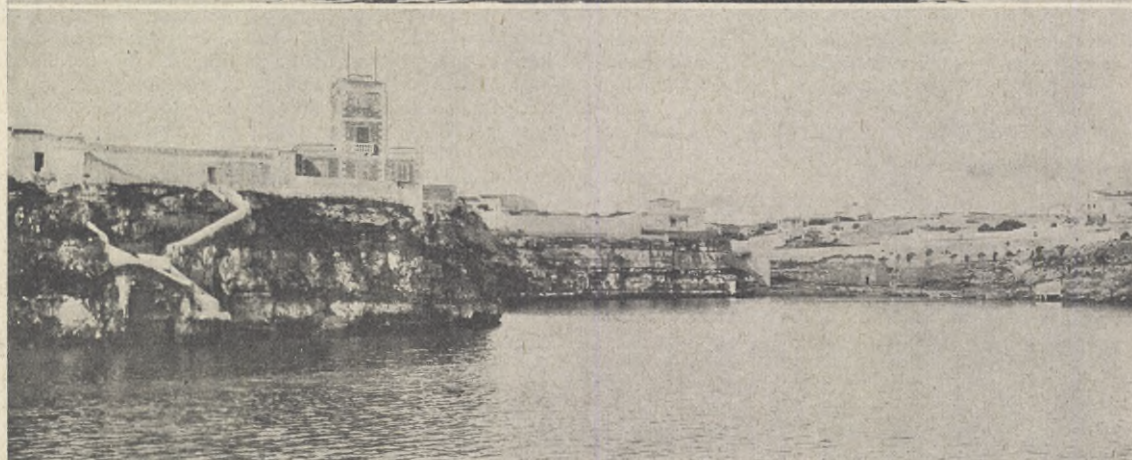
FERDINAND VON GRUMME.

Till konteramiral har kejsaren af Tyskland på sin födelsedag utnämnt kommandören i flottan *Ferdinand von Grumme*. Konteramiral von G. är son till fabrikör Grumme, grundaren af den bekanta stora såp-, tvål- och parfymfabriken i Stockholm, och född år 1860.

1878 vann han inträde i tyska marinen och utnämndes till officer 1881. Ur aktiv tjänst tog han afsked 1906. — von G. blef adlad 1900.

*

En fruktansvärd olyckshändelse timade den 9 febr.: Ångaren "*Général Chanzy*" från Marseille, på resa till Algier, drefs vid ingåendet i sundet mellan Mallorca och Minorca ur kursen och rakt på klipporna, där den förliste med man och allt — blott en person, en tulltjänsteman, räddades. Vid tillfället rådde den våldsammaste storm, som på många år förekommit i Medelhafvet. — De omkomnes antal beräknas uppgå till 153, däribland tre svenskar, f. majoren Wilh. Boltstern med dotter o. en hr Hammer.

Efter fotografier.

"GÉNÉRAL CHANZY" i Marseilles hamn färdig till den resa, som skulle bli dess sista. Torde vara det senaste foto som tagits af ångaren.

Källa: Kon. A.-B. Hamn- & Varesparré Sthlm.—Og.

Nedersta bilden: KLIPPORNA UTANFÖR CIUDADELA PÅ BALEARERNA, hvarest "*Général Chanzy*" gick under.

När den siste Vasa-konungens dotterson, konung *Carl X Gustaf*, den 13 februari anno domini 1660 i Göteborgs stad för alltid lade sitt af krigiska lagrar smyckade hufvud till hvila, var förvisso sorgen stor i allt Svea rikes land.

Ty blott ett år öfver ett quinvennium hade den store konungen regerat, och i sin fulla mannaålder stod han, när döden ryckte honom bort — ryckte honom undan i de tider, då hans kraftiga arm och klara tankar tycktes oumbärliga till bevarande af frukterna af hans lifs största verk — Sveriges utvidgande söderut till sina naturliga, af hafvet gifna gränser.

Vi minnas alla från vår svenska historia, huru som konungen skyndat till Göteborg att med de dit kallade ständerna lägga råd om rikets hjälp utur dess iråkade svåra ställning — ett ensamt Sverige emot halfva Europa. I december — själfva julafton — 1659 kom han till staden; redan i januari insjuknade han, men arbetade alljämt lika rastlöst, intill dess den 8 februari 1660 en svårartad feber lade honom ned på den sjukbädd, hvärifrån han icke skulle uppstå.

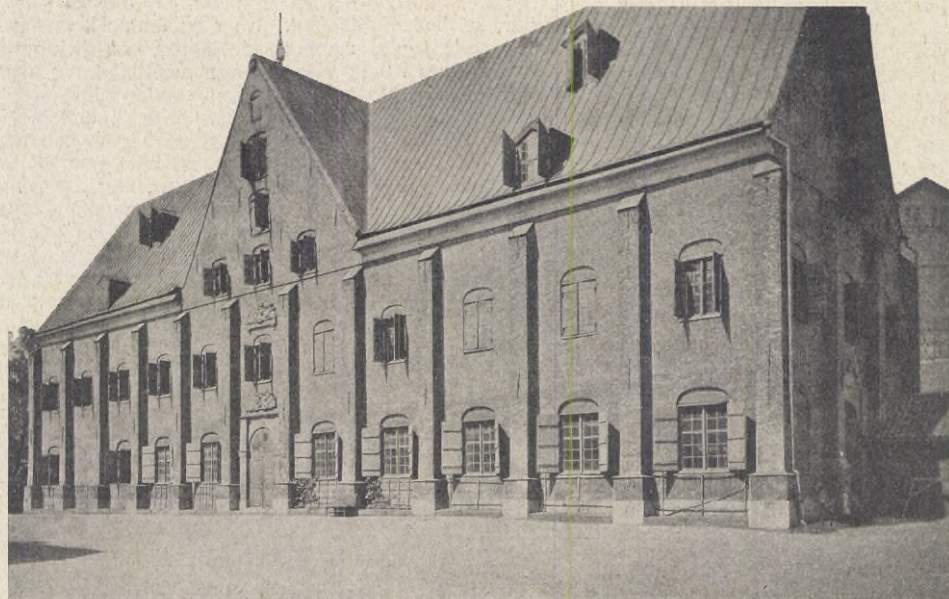
När man öfver hela vårt rike i dessa dagar gått att hugfästa minnet af den förste sveakonungen af wittelsbacharnes stolta stam och låtit tanken gå tillbaka till hans gärning, är *Roskilde* utan fråga det namn, som klarast lyst alla och enhvar till mötes. Nutiden vet och inser, att det icke enbart var längtan till krigiska bragder, som satte Carl

* Vid Roskilde-jubileet lämnade H. 8 D. (årg. IX : 21) utförliga, rikt illustrerade minnesskildringar.

Efter porträtt af Sebastian Bourbon.

Historiens dom öfver tionde Carl är icke i allo enstämmig liksom den icke är eller kan vara afslutad. (Forts. å sid. 333).

KRONHUSET I GÖTEBORG, sedermera Garnisonskyrkan, där riksdagen 1660 sammanträdde. Foto. Jonsson, Göteborg

Foto. Lindbohm. Göteborg.

DÄR KARL X GUSTAF AFLED: Klöck: Kem. A.-B. Bengt Sjö/teraparré Stålm—Gbg. LANDSHÖFDINGERESIDENSET I GÖTEBORG, f. d. Torstenssonska huset (konungen dog troligen i hörnrummet i bottenvåningen.)

Forts. från sid. 327.

och snart fanns där ingen som tänkte på den heta sommardagen i tingssalen, sedan de varit på Anders Petters ståtliga bröllop i dagarne tre, med mat och dryckeslag, och dans och slagsmål.

Nu kom Anders Petter, som sagdt, in för att få sitt eftermiddagskaffe. Han satte sig till rätta vid bordet, medan hustrun vid spisen slog upp kaffet i hans kopp.

— Undrar hvem som begravnes i dag — har du hört det Anna — jag tyckte det ringde efter gudstjänsten.

Anna satte ned koppen; han såg att hon var likblek, och hennes läppar darrade.

— Det skall jag säga dig, Anders Petter, att hade jag vetat förr, det jag fått höra i dag, så stode jag ej här. Det är Lisa från fattighuset som begravnes i dag — och i morgon går jag efter pojken hennes, för han är din också, fast jag nu hört hur du svor dig fri, och om du tåler att han svälter ihjäl, så tåler jag det inte — så mycket du vet-det.

Och hon gick in i linkammaren, och smällde igen dörren. Men följande dag gick hon efter Lill-Petter, och blef honom den ömmaste mor, så där blef aldrig någon skillnad i vården om honom och de barn hon själf fick. Aldrig ett ord nämndes vidare om saken mellan henne och mannen — men nog fick hon öfvertaget i huset från den stunden.

* * *

Det var pingst — en varm, vacker pingst i juni — med doft af syrener och hägg, med fågelsång och sippbeströdda hagar. Den lilla landskyrkan stod prydd af blommor och grönt, bänkarne voro fulla af åhörare, och framme i koret stodo läsbarne — främst den myndige hemmansägarens i Hultet äldsta son, lill-Petter kallad. Ståtlig och grann som fadern, hvars afbild han var. Ingen kunde "svara" som han, ingen kunde sin katekes som han. Hans far såg sig om med stolta blickar, och kände sig belåten med sin värld. Den högtidliga akten var slut, och den gamle klockaren och den gamla orgeln sökte göra sitt bästa för att åstadkomma en riktigt ståtlig utgångsmarsch.

Strax efter "herrskapet" på socknens enda herr-

gård kom Anders Petter, nu vorden nämndeman, med hustru och barn. Då inträffade något besynnerligt. Alldeles som för femton år sedan, då han skulle stiga öfver tröskeln till tingssalen, blef han äfven nu vid tröskeln blek som ett lärft, vacklade som för ett slag — — Men då hustrun steg fram och fattade hans arm med ett: — Hur är det fatt, Anders Petter? rättade han åter upp sig, sade endast: — Tig! och gick med sin vanliga öfvermodiga min öfver kyrkogården fram till kyrkstallarna.

Hemkommen stängde han in sig i lillkammaren, och hustrun hörde huruledes han fällde ner chiffonierklaffen. Efter en timme kom han ut, blek, med sammanpressade läppar, och gick bortåt ladugårdslängan.

När så högtidsmåltiden var framsatt, och man väntat på honom både länge och väl, sade moran: — Spring du, lill-Anna, och säg far, att maten kallar. Jag tyckte han gick ned till kritererna.

Efter några minuter kom lill-Anna igen, blek och vettsskrämd: — Mor, mor, far hänger i ladugårdstaket i jämte Broka! Och är rent kolsvart i synen!

Nu blef det en jämmer och fasa. Anders Petter var död — hade själf gifvit sig döden. *Hvarför* — kunde ingen begripa. Och på denna välsignade dag sedan! Så började man undra och tyda — och så började skvallret sin hemska mullvadsgång. *Något* måste det vara, som dref honom. Och gamla synder stodo upp. Jo, jo män! Han svor allt falskt då på tinget. Han lät Lisa-stackarn söra ihjäl sig — hvem vet — ?

Den rätta förklaringen fick Anders Petters hustru ej förrän bouppetckningen skulle ske, och hon öppnade mannens chiffonier. Där låg ett öppet bref, som han skrivit samma eftermiddag han hängde sig:

"Detta hafver jag skrivit så alla må veta hvarför jag gått ifrån allt. När jag gick ut ur tingssalen då för längesedan, så kom där en röst i mitt öra just när jag klef öfver tröskeln: Har jag hjälpt dig nu, Anders Petter? Men kom ihåg, att då pojken står på gången är du min. Och just som jag skulle gå ut ur kyrkan i dag, hörde jag samma röst, och det lät som ett dån: — Nu är du min, Anders Petter!

Gud vare mig syndare nådig!"

I *Heliopolis*, den gamla egyptiska solstaden, nu en modern klimatisk kurort, belägen ej långt från Cairo, begynte den 6 febr. en *internationell flygvecka*. Under öfningarna före densamma inträffade en svårare olyckshändelse, i det aviatikern *MorTIMER Singer* störtade med sin maskin — ett Farmanskt bi-plan — och allvarligt skadade sig.

*

Sedan någon tid pågå vid Kruppska skjutfältet vid Meppen försök med *kanoner* afsed-

da att begagnas *mot ballonger* och styrbara luftskepp. Som målet är rörligt, använder man sig af uppåtriktade kanoner, laddade med granater, hvilka vid exploderandet kvarlämna en på långt håll synlig rök och

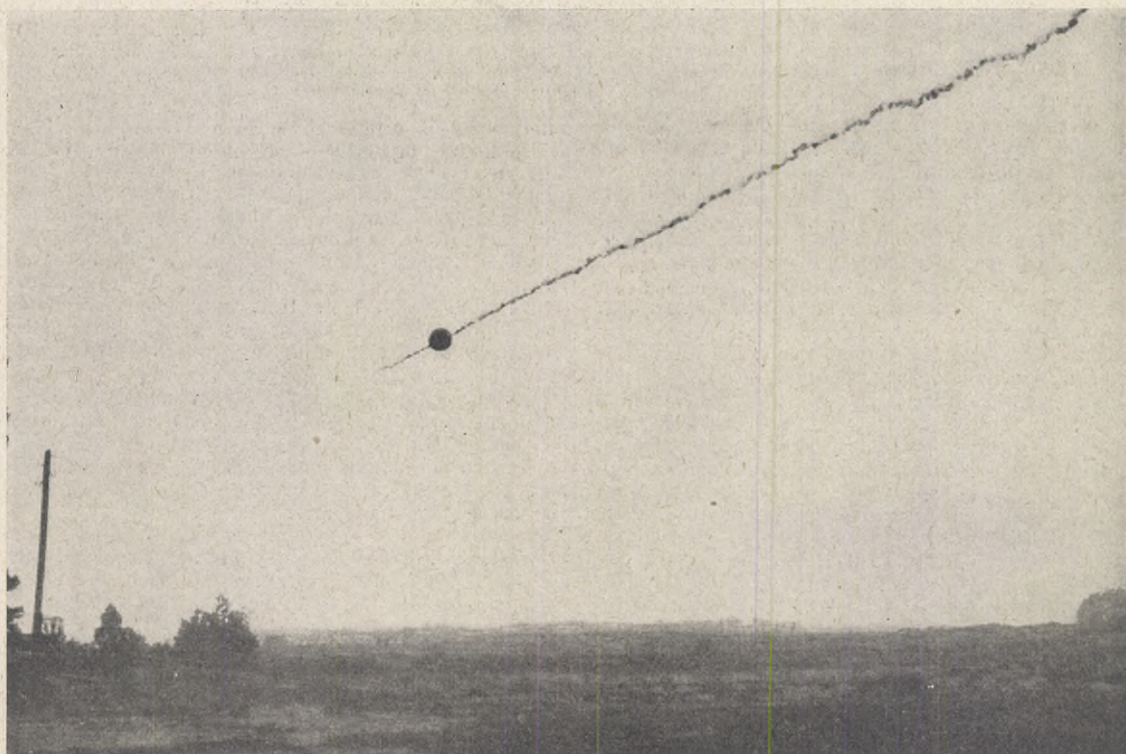
markera ballongens väg, så att inriktningen kan regleras därefter. De för ändamålet konstruerade pjäserna äro af 5-cm.-typ; projektilerna väga 4 kg. och kunna sändas till en höjd af 5,500—6,000 m.

Efter fotografen

EGYPTER BÄRANDE RESTERNA AF SINGERS AEROPLAN efter olyckan i Heliopolis.

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

Efter fotografen

KRUPPS SKJUTFÖRSÖK MOT BALLONGER med härför särskildt konstruerade kanoner. På bilden är ballongen träffad och exploderade i nästa ögonblick.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Sthlm—Gbg

Kometerna tillhöra stjärn världens mest underbara och minst förklarade fenomen. Genom sin rörelse i öppna eller mycket excentriska banor, genom sitt sällsamma utseende och genom sin konsistens skilja de sig från alla andra himlakroppar. Det är ej underligt att det plötsliga uppträdandet af en svansförsedd stjärna skulle i äldre tider väcka förvåning och injaga skräck. Man såg i dem flammande svärd, blodiga kors, brinnande dolkar och andra liknande tecken, som naturligtvis förerbådade pestilentialier, krig och örlig, dyr tid, konungars och kejsares död. I gamla annaler kunna vi läsa de mest befängda beskrifningar angående kometerna; sålunda finner man på ett ställe: "år 1454 visade sig en stor komet, som förorsakade ett stort slagsmål mellan skomakarne i Lüneburg";

och på annat ställe: "år 1680 syntes en stor komet, som medförde stor dödlighet bland kattorna i Westfalen".

Så länge de mänskliga iakttagelserna voro begränsade till hvad det obehägnade ögat kunde nå i universum, voro de äfven sällsynta gäster, som plötsligt uppträdde och lika plötsligt försvunno. Med fjärrglasets hjälp däremot upptäckas numera flere kometer hvarje år, ända till 5 å 6 stycken, men de flesta äro ej tillräckligt ljusstarka för att med blotta ögat kunna iakttagas.

Under 1800-talet har upptäckts öfver 30 stycken kometer, som kunnat iakttagas med blotta ögat, men af någon afsevärd ljusstyrka voro endast de stora kometerna af åren 1811, 1843, 1858 och 1882; den senare var dock synlig endast på södra stjärnhimlen. Under detta århundrade ha redan fem kometer uppträdt, som ägt en sådan ljusstyrka, att de kunnat ses utan tillhjälp af kikare, nämligen 1901, 1903, 1907, 1908 och den nu synliga Innes' komet. Men endast den senare har varit af någon större glans, och sedan år 1858 har ej på norra himlahalvvet en så ljusstark och intressant komet iakttagits. På våra breddgrader minskas, fränsetd den ofta mulna himlen, sannolikheten att få se en större komet i all sin prakt genom våra ljusa sommarnätter, då de kometer, som uppträda under sommarmånaderna, ej här kunna med fördel iakttagas.

Den nu synliga kometen upptäcktes den 16 januari af en astronom Innes vid ett litet oansenligt observatorium i Johannesburg i Transvaal och var då synlig för blotta ögat med en stor och tydlig svans. Han

FOTOGRAFI AF INNES' KOMET vid Stockholms observatorium den 28 jan. 1910. Svansen kunde följas en 18 grader på den fotografiska plåten, hvilket utvisar att svansen ägde en utsträckning i rymden på 50,000,000 km.

hade redan passerat sin största solnärhet och var åter på väg ut från solen för att fortsätta sin osäkra väg ut i världsrymden. Han rörde sig med rask fart upp på norra himlahalvvet och kunde inom några dagar iakttagas i Europa, då hans kärna lyste som en stjärna af 1:sta ordningen och den för blotta ögat synliga delen af svansen upptog flere grader. På en den 28 januari i Cambridge tagen fotografi visade sig kometens kärna vara af ansevärd dimension och omgifven af flere koncentriska nebulosartade ringar. Svansen upptager en längd af 7 grader, hvarför densamma, då kometen måste befinna sig minst lika långt borta som solen, då måste haft en längd af minst 15—20 millioner kilometer. Kärnan har troligen en diameter af öfver 30,000 km. eller är i genomskärning nära 3 gånger större än jorden. På grund af synnerligen ogynnsamma meteorologiska förhållanden ha de svenska observatorierna ej kunnat så, som önskligt varit, följa denna stora och intressanta komet. Hittills har t. ex. vid Stockholms observatorium kometen kunnat fotograferas endast en gång, fredagen den 28 januari. Himlen har nästan ständigt varit mulen. Då kometen måndagen den 31 januari iaktogs i Stockholm lyste hans huvud som en stjärna af storleken 3,5 och hans svans var synlig för blotta ögat en eller annan grad. Han är sålunda i aftagande och det är troligt att han ej blir synlig för obehägnadt öga många dagar till. Äfven måndagen den 7 februari kunde han iakttagas i Stockholm; han hade ej synnerligen mycket aftagit i ljusstyrka.

Emellertid ha vi, som bekant, att vänta oss ännu en för blotta ögat synlig komet i vår, nämligen den i historiskt afseende märkliga Halley's komet. Likväl komma våra ljusa sommarnätter i maj troligen att förtaga en god del af det eljes möjligen imposanta skådespelet. I södra Europa bli förhållandena mera gynnsamma för hans iakttagande. Han passerar sin största solnärhet, sitt perihelium den 19 april, och passerar, från jorden sedt, förbi solskifvan den 20 maj. Han kommer oss då 2,200,000 mil nära och troligt när hans tunna och eteriska svans vår atmosfär. De närmaste dagarne därefter böra vi kunna iakttaga honom strax före soluppgången, men, som sagt, den ljusa vörnatten kommer nog här att afsevärdt förtaga effekten.

Hvad består då en komet af? Oaktadt sina jättelika dimensioner är kometernas massa ytterst ringa.

Deras kärna består tydligen af diskreta större eller mindre fasta partiklar, som genom förgasning på grund af solens värme omgifvas af en dunstkrets från hvilken sedan svansen under kometens solnärhet utvecklas. Denna svans är vänd diametralt ut i rymden från solen, så att t. ex. Innes' komet för närvarande backar ut från solen med svansen före sig.

Spektralanalysen har lämnat oss en hel del upplysningar om kometernas natur. Kometerna äga ofta ett kontinuerligt spektrum, som tydligen får sitt upphof af reflekteradt solljus; öfver detta spektrum ligger ett karaktäristiskt bandspektrum, som hufvudsakligen består af tre ljusa band.

Efter fotografi

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sthlm.—Ölg.

INNES' KOMET SEDD I VÄSTRA SVERIGE.

Kometen är af fotografen något uppretuscherad, men bilden ger en god föreställning om kometens utseende för blotta ögat.

Kliché: Bengt Silfverparre.

KOMETEN MOREHOUSE 1908, synlig som en svag stjärna för blotta ögat i okt. 1908. Fotografi af J. H. Metcalf Founton, Massachusetts. Expositionstid 1 timme.

Mätningarna ha gifvit vid handen att dessa band få sitt upphof af kolväten och koloxider. Medels fotografien har man äfven kunnat konstatera natrium och cyan (franska cyanogen), det senare en förening mellan kol och kväfvä.

Emellertid äro kometsvansarna så ytterst tunna och gaspartiklarna i dem så diskreta att jorden nog kan rulla genom en kometsvans utan att vi kanske ens med våra finaste instrument kunna märka det. I hvarje fall ha vi intet att frukta af den ringa kvantitet cyan, som möjligen kan i densamma förefinnas, och någon blåsyra kan säkerligen ej här af alstras i vår atmosfär. Jorden har nog många gånger förut oskadd passerat genom kometsvansar.

Skulle en stor kometkärna en gång på sin färd föras mot jorden, så vore det nog egentligen endast kometen, som här af toge skada. De nedfallande meteorstenarne och blocken kunde ju möjligen bli obehagliga, men jorden själf ginge alltfört tryggt sin utstakade bana. För öfrigt är rymden oändligt stor och kometerna, som vi möta, ytterst få. Man kan därför med Newcomb tryggt säga: förr skall en blind som på måfå skjuter en kula genom luften, träffa en fågel, än en komet skall kunna sammanträffa med jorden.

N. V. E. Nordenmark.

(Forts. från sid. 329.)

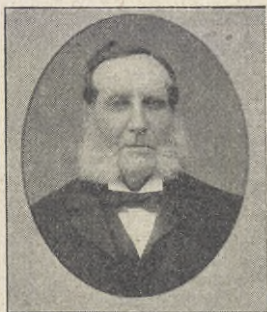
tad: man ser honom ibland för mycket i nutidens och för litet i hans samtids belysning; men för sitt minnes storhet har Carl X Gustaf själf sörjt genom sina gärningar. "Han hade den stora, öppna blicken öfver framtidens möjligheter. Hans statsmannagen-skaper lyste värdigt vid sidan af hans krigiska glans. Sin Bismarckstanke, ett enadt Skandinavien, och den svenska Östersjöpolitik, som han fått i arf, fullföljde han samtidigt med aldrig sviktande kraft."

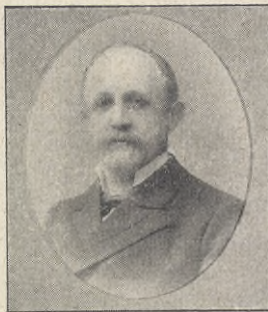
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

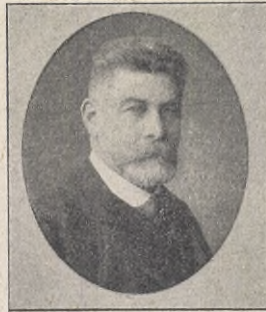
* Data å sista sidan.

C. A. HEDQVIST.
Sågverksegare. Verkst. Direktör i Aktiebolaget Storfors — Piteå, Öjebyn. 80 år 2 Febr.*

L. FAXE.
Grosshandlande. — Malmö. 60 år 5 Febr.*

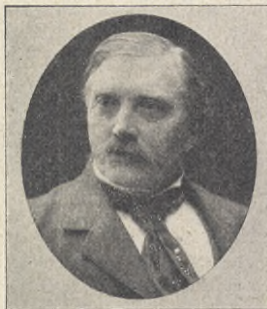
H. F. LAMM
Grosshandlande. Nyinträder som led. af Riksdagens F. K. — Stockholm.*

F. A. HORNER.
Bankdirektör (Riksbankens Afd.-kontor). — Halmstad. 50 år 2 Febr.

O. MARTINSON.
Kontraktspost. — Värmlands Bratfors. 75 år 6 Febr.

F. A. WULFF.
Professor i romanska språk. — Lund. Helsidesportr. o. biogr. ärg. VI:32. Begärt afsked. 65 år 11 Febr.

S. RIBBING.
Professor i prakt. medicin. — Lund. Helsidesportr. o. biogr. ärg. V:25. Begärt afsked. 65 år 17 Febr.

O. KLOCKHOFF.
Lektor. — Linköping. 60 år 6 Febr.*

P. E. J. WERMING.
Arkitekt. F. d. Stadsbyggmästare. — Stockholm. 70 år 10 Febr.*

A. M. HOLMGREN.
Professorska. — Stockholm. 60 år 17 Febr.*

A. F. C. WACHTMEISTER.
Grefve. Universitetskanster. F. d. utrikesminister. — Tistad. Ärg. VI:20. 55 år 10 Febr.

A. L. ZORN.
Målare. Aquarellist. Etsare. Skulptör. — Mora. 50 år 18 Febr.*

C. A. ALEXANDERSON.
Bruksägare. V. häradshöfding. — Stockholm. 65 år 10 Febr.*

F. J. ZETHRIN.
Verkst. äirektör i Smålands Ensk. Bank (sedan 83). — Jönköping. 60 år 6 Febr.

A. FLOBORG.
Direktör. — Helsingborg. 50 år 29 (28) Febr.*

L. LUNDÉN.
Godsegare. Ingeniör. — Åsen, Tumleberg. 50 år 25 Febr.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å sista sidan.

C. V. HOLTER.
Öfverlärare Kamrer. — Stock-
holm. 60 år 5 Febr.*

P. F. THYSELIUS.
Kanslissekreterare. — Stock-
holm. 60 år 9 Febr.*

K. HAMMARBERG.
V. Håradshöfding. Kronofogde.
Kommunalfullm. — Arvika.
50 år 28 Jan.

E. G. D. MÆCHEL.
Kapten v. K. Flottan. Kustbe-
vakningschef i Hallands samt
Göteb. o. Bohus län sedan 05).
— Göteborg. 50 år 10 Febr.

C. E. LIUNGBERG. †
F. d. advokatjiskal. — Stock-
holm. F. 20. † 9 Febr.*

P. G. HOLLERTZ. †
Arkitekt. Kommunalman. —
Ringarum. F. 47. † 2 Febr.

S. C. H. MÖRNER. †
Öfverstelöjtnant. — Göteborg.
F. 50. † 10 Febr.*

E. STRÖMBERG. †
Skådespelare. — Stockholm.
F. 53. † 7 Febr.*

L. G. DOVERTIE. †
F. d. stadsläkare. Med. dr. —
Sköfde. F. 25. † 8 Febr.*

T. T. TRUVÉ. †
Teol. dr. Pastor. — Göteborg.
F. 38. † 4 Febr.*

K. E. PALMGREN. †
Rektor. — Stockholm.
F. 40. † 7 Febr.*

E. HAMMARLUND. †
Direktör. Led. af Riksd. F. K.
— Stockholm. F. 53. † 9 Febr.*

C. A. WICKSTRÖM. †
Museiintendent. — Örebro.
F. 36. † 26 Jan.

A. NEANDER. †
Kyrkoherde. Teol. Doktor. —
Ö. Husby. F. 44. † 29 Jan.*

E. W. JOHANSSON. †
Disponent för Strömsholms
Yllefabrik. Stadsfullmäktig. —
Hjo. F. 66. † 6 Febr.

A. G. CARLSSON. †
Gruvingeniör. — Ludvika.
F. 74. † 1 Febr.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

CARL ANTON HEDQVIST. En af södra Norrbottens märkesmän och en af dess banbrytare inom trävaruindustriens och jordbruksnäringens områden. Inneh. Norrbottens länns Hushålln.-sällskaps stora guldmedalj.

LORENS FAXE. Delegare i firman Ad. Faxe & Söner i Malmö. Stadsfullmäktigt sedan 89, led. af Drätselkammaren sedan 85 och dess vice ordförande sedan 09. Styrelseledamot i A.-B. Skånska Handelsbanken, Skånska Intecknings A.-B. m. l.

HERMAN LAMM. Säsoms förste suppleant å liberala listan vid senaste val till ledamot af Riksd. F. K., därvid nu plötsligt aflidne dir. Emil Hammarlund valdes. Inträder L. sålunda i egenskap af dennes efterträdare. — F. 53, sedan 78 innehafvare af firman S. L. Lamm & Son, etablerade 93 det stora Brunkebergs Manufakturmagasin och 98 Brunkebergs Klädeshandel. — Styrelseled. i Sveriges Allm. Handelsförening. — Sedan 1900 led. af Stockholms stadsfullmäktige; led. af skiljenämnd för handel, industri och sjöfart; drätselnämndens delegerade för inspektion af stadens kassakontor; ordför. i drätselnämndens l. afd., v. ordför. i stadsfullmäktiges landtgenoms komm. — Styrelseled. i Stockholms stads Brandförs.-kontor 08, öfverrevisor i K. Järnvägsstyrelsen sedan 09, Fullmäktigesuppleant i Riksbanken sedan s. å.

OSKAR KLOCKHOFF. Stud.-ex. 71, fil. dr 77. Docent i Nordiska språk i Upsala s. å. Efter tjänstgöring som e. o. lektor i Linköping och Karlstad, ordf. lektor i Sundsvall 84 och i Linköping sedan 91. Styrelseledamot i följda de: Linköpings folksk. sedan 06, Östergöt. Fornminnesförening (o. dess sekret.) sedan 02, Östergöt. Museiförening (dess intendent) sedan 04, A.-B. Linköpings Bank (v. ordf.) sedan 07, Ljungsteds tekn. yrkesskolan sedan 1900. Korresp. led. af Vitt.-Hist.-o. Ant. Akademien sedan 08. Utgifvit åtsk. skrifter i Nordisk filologi.

PER WERMING. Elev v. Friä Konst Akad. 62-67, privat arkitekt i Stockholm 67-75, Stadsbyggnadsstyrelsens 75-95. Utöfning af sin ledning har ett stort antal kommunala byggnader uppförts, att särsk. nämna de flesta af stadens nyare läroverksbyggnader, ombyggnaden af Sabbatsbergs och Maria Sjukhus och Barnbördshuset, nybyggnad af St Görans och Epidemijukhusen, brandstationerna, nya arbetsinrättningen på Söder m. fl.

ANN MARGRETT HOLMGREN, f. Tersmeden. Enka efter tsiol. professor Frithiof Holmgren i Upsala afll. 07; l. sekret. i verkst. utvald i centralstyrelsen för Landsföreningen; v. ordför. i Sveriges kvinnliga fredsförening; hedersledamot i Nordiska Museet och i studentföreningen Philochoros.

ANDERS ZORN, en af alla tiders mest berömda svenska konstnärer. Hans målningar och porträtt i olja, aquareller, etsningar, skulpturer i brons och annan metall eller i trä — äro, hvar och en inom sin konst, oräkända mästerskap. H. 8 D. har vid flera tillfällen återgivit porträtt af konstnären, (helsidesbild och biografi i ärg. I:22), öfver honom och fru Z. i deras Morahem, af ett stort antal af hans nyare och nyaste arbeten.

CARL ALEXANDERSON. Stud.-ex. 63, hofr.-ex. 67, v. häradshöfd. 71, hospitant vid Utuna 71-72, disponent vid Surahammar med underlyd. egendom 73-83, styrelseled. och v. ordförande i Surahammars bruksaktiebolag. Inköpte 83 Ekensholms gods med Stålboga bruk och Björndams masugn. Var led. af Riksd. A. K. 91-93, antild kommunalman, led. af Stockholms stadsfullmäktige, fattigvårdsnämnd och styrelse, kyrkoråd m. m. Fortfarande ordför. i styrelsen för Södertelje Vapenfabrik, v. ordf. och kassadör. i Strömsholms kanalbolag, ordf. och verkst.-direktör i mellersta Södermanl. jernv. a. b. Initiativtagare till tre jernvägar i Vestmanland och Södermanland. Led. af K. komittén för omredigering af yrkesfarelagen.

ALFRED FLOBORG. Efter att ha varit vice verkst. direktör för Skånska Superfosfat och Svafvelsyrefabriks AB. samt verkställande direktör för de Skånska Superfosfatbolagens försäljningsbolag, blef F. 09, då alla de svenska superfosfatbolagen upprättade Försäljningsaktiebolaget Sveriges Superfosfatfabriker, utsedd att leda detta stora företag.

LARS LUNDÉN. Afg.-ex. fr. Chalmers Tekn. Läroanst. 83, fr. slstn. år och till 1900 driftning, vid Vargöns A.-B., 1900-08 disponent och chef f. Uddevalla Sulfitt A.-B. af L. uppförda fabriker i Bengtsfors. Var under denna sistnämnda tid synnerligen antild i och för allmänna uppdrag: v. ordförande i kommunalstämma, led. af kyrko- och skolråd, Flottningföreningar, styr.-led. för Dalslands Folkhögskola — en af dess stiftare. Sekreterare i Fören. f. Torfindustriens befämjande inom Vestergötland o. Dalsland. Har framgångsrikt verkat för torfindustriens utveckling i sin ort.

VICTOR HOLTER. Öfverlärare vid Tekn. skolan i Stockholm sedan 90, lärare vid K. Marinintendentskolan sedan 04, sekret. i Sv. Revisorsamf. sedan 06, nu v. ordför. Medlem af 1909 års Konstindustriutställningens bestyrelse samt dess kassaöfvaltare; sedan många år svenska Slöjdfören. styrelses kassaöfvaltare, under hvilken förvaltning stå en del betydande stipendiefonder; Allm. fonden, Wallmarkska och Hamelmarkska fonderna samt byggm. Joh. Anderssons fond, deltagit i det kommunala arbetet inom Ad. Fredr. församling.

PEHR THYSSELIUS. Stud.-ex. 69, hofr.-ex. 73, v. häradshöfding 76, t. f. 88 och ord. kanslissekret. i Cvildep. 95: ombudsman i Jernkontoret sedan 01.

EDUARD LJUNGBERG. Stud.-ex. 36, ex. t. rättegångsverken 41, kanslist i Bankodiskontoret 46, not. i kammarkoll. 55-80, advokattillskäl i Arméns pensionskassa 70-78. Sekret. i komittén ang. inrätt. af statist. ensk. verk 54-56. En af de kraftigast medverkande till stiftande af Stockholms Högskola. Statistisk, nat. ekonomisk och politisk författare; sedan 69 flerårig utgäfvare af Tidskrift för Sveriges landsting. Sedan 92 led. af Landbruks Akad. Medstiftare af Djurvännernas nya förening 83, erhöil 05 dess guldmedalj. Bemärkt riksdagsledamot såväl från de gamla ständsriksdagarnas tid som sedan det nya representationskicket införde. Från 62 och till ständsriksdagarnas upphörande tillhörde L. borgarståndet och var led. i allmänna besvärs- och ekonomiskottet 62-63 och i Bankoutskottet 65-66. Led. af Riksd. F. K. 94-03; i tillf. utskottet 95, 96, 02 och 03.

STELLAN MÖRNER. U.-löjtn. Vesterg. regte 70, major 98, afsked 03, öfverstelöjtnant i armén s. å. Befälhafvare öfver Göteborgs stads landstomsråde Revisor f. Riksbankens Aid.-kontor 97, ordf. revisionen 01; lokalkontrollör i Göteborgssystemet 04.

EMIL STRÖMBERG. Sedan sitt tjugonde år erbjöd sig S. helt att teatern, främst såsom skådespelare men äfven såsom chef; han innehade

89-93 Vasateatern jämte dir. Aug. Warberg. — Framstående och oeffnerhämlig både som komiker och kuplettsångare skapade S. ett flertal typer inom den mest populära operetterteatern.

LARS DOVERTIE. Stud.-ex. 44, med doktor 65. Efter tjänstgöring dels såsom militärläkare, dels såsom koleraläkare (i Stockholm under epidemierna 53, 54 och 57) m. m. anlade D. 60 Upsala vattenkuranstalt, tjensgjorde senare såsom järnvägläkare, var andre bat.-läkare vid Uplands regte 66-70. Stadsläkare i Upsala 68-69; flyttade slstn. år till Skövde och anlade enl. uppdrag Skövde vattenkuranstalt och har sedan dess varit anstaltens läkare samt sedan 76 intendent. Mångårig stadsfullmäktigt. T. f. stadsläkare 78-81 och 83 ordinarie. Medarb. i vetenskap. tidskrifter.

THEODORE TRUVÉ. Under 40 år pastor vid Baptistförsamlingen i Göteborg, af Colgate-University i Amerika 09 utnämnd till teol. dr. — En inom Irreligiösa och nykterhetsrörelserna bekant och ansedd personlighet.

KARL EDVARD PALMGREN. Upprättade 1876 i Stockholm "Praktiska arbetskolan för barn och ungdom", hvars namn 1891 ändrades till Palmgrenska samskolan. Denna läroanstalt har i de nordiska länderna blifvit banbrytande ej blott genom sitt förverkligande af samskoleiden utan äfven därigenom, att den för första gången införde obligatorisk undervisning i hand- och slöjdundervisning jämte begränsad valfrihet i läseämnen, allt uppval, som sedermera vunnit allmän tillämpning i större eller mindre utsträckning genom den senaste läroverksrörelsen. Läroanstalten, som sedan 1888 fått rätt att anställa mogenhetsexamen, har fått efterföljare i Finland, Norge, Danmark och Tyskland. För den unisona sängen var Palmgren en varm målsman, liksom han på språkundervisningens område öppnade nya banor.

EMIL HAMMARLUND. En af svenska folkskolläraverkens främsta medlemmar och yppersta förkämpar, framstående riksdagsman och kommunalman. H. 8 D. har helt nyligen, i denna årgångs 3:de häfte, återgivit helsidesporträtt jämte öfurlig biografi hvartil nu, vid hans plötsliga bortgång genom drunkningsolycka vid Saltsjöbaden, hänvisas.

ANDERS NEANDER. Stud.-ex. 67, teol. kand. 80, prestvigd 86, v. lektor 82, 84-85, förest. för Motala ensk. lärov. 85-87, lektor i Norrköping 87, bibliotekarie 88; kyrkoherde i Östra Husby sedan 95, teol. doktor s. å. folkskoleinspektör 01. Öfverofficiants värdighet inom Frimur.-orden. Öfversättare och skriftställare.

GEORG CARLSSON. Stud.-ex. 92; utex. fr. Tekn. Högskol. Bergsafd. 90; ing. vid Bergverket Ab. Gaxberget och vid Grängsbergs gruvor. Undersökt grufvudigheter i New Foundland, grufving i Canada. Lärare i grufvbyggn. vid Falu Bergskola. Grufving i Gelle-Dala Bergmäst.-distr. sedan 06: Omkom genom olyckshändelse vid mätning i Spexeryds grufvor i Småland.

VECKANS DAGAR

8 febr. Amnestidekret utfärdas för de officerare, som deltagit i revolten i Grekland i fjol, bland dem Typpalos.
9 febr. Seine och Rhône m. fl. franska floder stiga ånyo. Militären bygger skyddsanordningar i Paris.
— Meddelas från England, där änkedrottning Sofia af Sverige f. n. vistas, att drottningens tillstånd ej är fullt tillfredsställande.

— Spanska ministären Moret inger sin afskedsansökan.

— Bekantgöres att ett svenskt sprittrustbolag, med 14 och en half milj. aktiekapital, är under bildande.

10 febr. Utspelas stormiga scener i preussiska deputeradekammaren med anledning af framläggandet af det nya rösträttsförslaget.

— Tyska riksbanken sänker diskontot till 4 proc., Engelska banken till 3 proc.

11 febr. Kommer underrättelse, att oceanångaren »Général Chanzy» af Marseille gått under i sundet mellan Mallorca och Minorca. 153 personer omkomma, 1 räddas.

— I Spanien bildas ny ministär, med Canalejas som ministerpresident.

12 febr. Sydpolstjaren dr. Charcot anländer till Fanta Arenas, utan att ha nått polen, men med goda resultat. Hans expedition afgick 1908.

13 febr. Stilla-hafsångaren Lucia strandar i Magelhaens sund; 51 personer drunkna och ännu 88 torde ej kunna räddas.

INNEHÅLL: Otto Ahnfelt f. — Dram. teaterns nye chef och andra porträtt för dagen. — Sport och idrott. — Bilder för dagen. — Celie Celsing f. — »Samvetets röst». — Svensk som tysk officer. — Föroyckad Medelhafsångare. — Ett 250-årsminne: Karl X Gustafs dödsdag. — Resterna af Singers aeroplan. — Ballong för väckning. — Kometer. — Veckans porträttgalleri. — Veckans dagar.

OBS! Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.